

Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling
Styrelsen for Undervisning og Kvalitet
Frederiksholms Kanal 26
1220 København K

*Regional Udvikling
Erhvervsstrategier og uddannelse*
Kontakt: Morten Hvideland-Olsen
mho@rsyd.dk
Direkte tlf. 7663 1042

24. maj 2016
Journal nr. 15/17249
Side 1/4

UDKAST

Region Syddanmarks hørings svar i forbindelse med EUD-udbudsrunden 2017

Regionsrådet har den 29. februar 2016 vedtaget vækst- og udviklingsstrategien "Det gode liv som vækstskaber". Strategien skal skabe sammenhæng og udviklingsmuligheder, så Syddanmark bliver en mere attraktiv, aktiv og produktiv region, hvor alle har mulighed for at leve et godt liv - både som borger og erhvervsdrivende.

Uddannelse er en vigtig forudsætning for den enkeltes udvikling og for syddanske virksomheders konkurrenceevne. Ifølge Region Syddanmarks Vækstbarometer har næsten hver anden af de virksomheder, som har søgt nye medarbejdere det seneste halve år, oplevet problemer med at skaffe den kvalificerede arbejdskraft, som de har brug for. Meget tyder på, at udfordringen ikke bliver mindre i fremtiden. Bl.a. forventes det, at der bliver mangel på flere typer af faglært arbejdskraft, både som følge af øget efterspørgsel og øget afgang fra arbejdsmarkedet.

At få flere unge til at tage en erhvervsuddannelse er kun én af flere veje til at håndtere udfordringen med kvalificeret arbejdskraft. Det bidrager ikke til at løse mangelsituationen her og nu, men er et afgørende bidrag til at håndtere udfordringen på sigt.

Derfor er det nødvendigt, at flere unge tager en erhvervsuddannelse. En af vækst- og udviklingsstrategiens fire uddannelsespolitiske målsætninger er derfor også, at 25 pct. af en årgang skal vælge en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i 2020. I 2015 var der 21 pct. som valgte en erhvervsuddannelse direkte efter 9. eller 10. klasse i Syddanmark.

Problemstillingen er kompleks. Derfor har regionsrådet iværksat initiativer på flere niveauer, der skal bidrage til at flere unge får en erhvervsuddannelse. For det første sættes der ind med supplerende indsatser fx i forhold til at sikre bedre brobygning fra grundskolen til erhvervsuddannelserne, bedre uddannelsesstart og kvalitet på erhvervsuddannelserne, flere praktikpladser mv. Det er indsatser, som indgår i Syddansk Uddannelsesaftales handlingsplan, som udmønter de uddannelsesmæssige elementer i vækst- og udviklingsstrategien. Region Syddanmark har en uddannelsespulje på ca. 20 mio. kr. årligt, som er øremærket til initiativer, der udspringer af Syddansk Uddannelsesaftale. Nogle af indsatserne skal endvidere ses i sammenhæng med Vækstforum Syddanmarks indsatser på området. Bl.a. er der taget initiativ til at samle de syddanske erhvervsskoler i en task force, som skal arbejde for at få flere unge til at gennemføre en erhvervsuddannelse.

For det andet skal relevante parter bidrage til at håndtere problemstillingen. Derfor har Region Syddanmark også drøftet problemstillingen i regi af Syddansk Uddannelsesaftale, som er et bredt partnerskab på uddannelsesområdet i Syddanmark, samt i Kommunekontaktudvalget. Emnet forventes også at blive taget op i regi af den såkaldte aktionsplan vedr. kvalificeret arbejdskraft, som kommunerne og regionen har besluttet som opfølgning på vækst- og udviklingsstrategien.

Endelig er det vigtigt at se problemstillingen i fht. andre politikområder. Det gælder fx kollektiv trafik, idet en effektiv og kollektiv trafik øger tilgængeligheden til erhvervsskolerne, hvor vi ved at afstand har betydning for de unges uddannelsesvalg og frafald. Derfor har regionsrådet fx sørget for, at der ind-sættes 34 uddannelsesbusser, som kører på hele Fyn, og som væsentligt afkorter rejs tiden.

Decentral uddannelsesstruktur og tilgængelighed

Regionsrådet arbejder for at fastholde en decentral uddannelsesstruktur i forhold til både ungdomsud-dannelser og videregående uddannelser i regionen. Den decentrale uddannelsesstruktur i Syddanmark er med til at skabe vækst og udvikling i hele regionen, understøtte udviklingen i byregio-nerne og byerne og er med til at sikre en tæt dialog med virksomhederne om deres behov.

Det har været udgangspunktet for den konstruktive dialog, som regionsrådet har haft med de potenti-elle udbydere af erhvervsuddannelser. Regionsrådet har bl.a. lagt vægt på, at udbuddet af erhvervsuddannelser skal være så decentralt som muligt uden at dette underminerer fagligheden, og særligt grundforløbets første del skal være tilgængeligt for alle inden for en rimelig transporttid. Endvi-dere skal der være mulighed for at gennemføre grundforløbets anden del for hovedparten af uddannelserne bredt i regionen, så risikoen for lang transporttid mindskes i overgangen fra grundfor-løbets 1. og 2. del.

Også KKR Syddanmark har givet udtryk for, at afstanden til uddannelserne har en væsentlig bety-dning for de unges valg af uddannelse. Ligeledes anser KKR afstanden til uddannelsesstederne som afgørende for, at den unge fastholdes i uddannelsesforløbet og risikoen for frafald mindskes.

Regionsrådet skal afgive hørings svar i forhold til den stedlige placering af 1. og 2. del af grundforløbe-ne. Regionsrådet er imidlertid også opmærksom på, at uddannelsesinstitutionernes generelle økonomiske situation, herunder de eksisterende økonomiske rammer i sektoren, den demografiske udvikling og det forhold at oprettelse af nye udbud af visse erhvervsuddannelser ofte er forbundet med relativt store investeringer i maskiner, udstyr, bygninger mv., har betydning for placering af 1. og 2. del af grundforløbene. Endvidere er regionsrådet også opmærksom på vigtigheden af en stærk og robust faglighed på de udbudte erhvervsuddannelser af hensyn til kvaliteten.

På den baggrund har regionen bl.a. særligt opfordret udbyderne til at indgå i samarbejder mv. for at øge tilgængeligheden.

Regionsrådet skal ikke tage stilling til udbuddet af hovedforløb og praktikpladscentre, men vil godt gøre opmærksom på, at fordelingen af hovedforløb og praktikpladscentre har stor betydning for mulig-heden for at tiltrække flere til erhvervsuddannelserne, og dermed skabe et økonomisk grundlag der gør det mere attraktivt at placere 1. og 2. del af grundforløbene så decentralt som muligt. Fx er det vigtigt, at et bredt udbud af grundforløb 1 og 2 skal understøttes af en stærk indsats for praktikpladser og en bred geografisk dækning af praktikpladscentre, hvis uddannelsesgarantien skal fungere i prak-sis.

Med afsæt i regionsrådets tilkendegivelser på uddannelsesområdet og tildelingskriterierne fra ministe-riet, er der også i dialogen med erhvervsskolerne gjort rede for, at der i forbindelse med regionsrådets hørings svar lægges vægt på en samlet vurdering med hovedvægt på følgende tre parametre:

- Tilgængelighed til grundforløbenes 1. og 2. del
- Rekrutteringsgrundlag (demografi mv.)
- Efterspørgsel (arbejdsmarkedet)

Vurdering af ansøgningerne til GF1

Hovedområdet Omsorg, sundhed og pædagogik:

Alle nuværende udbud af GF1 inden for Omsorg, sundhed og pædagogik genansøges, og derudover ansøges der som noget nyt om udbud i Vejen (Social- og Sundhedsskolen Esbjerg). Her er der imidlertid tale om et udbud, der skal afprøves på forsøgsbasis allerede fra august 2016. Med det ansøgte udbud i Vejen er det vurderingen, at der sker en tydelig forbedring i tilgængeligheden til dette hovedområde i Syddanmark. Det skal dog samtidig bemærkes, at de unge i store dele af følgende kommunerne fortsat vil have mere end 60 minutter til nærmeste udbyder af Omsorg, sundhed og pædagogik: Varde, Assens, Nordfyn, Faaborg-Midtfyn, Nyborg, og Kerteminde (foruden Fanø, Langeland og Ærø).

Hovedområdet Kontor, handel og forretningsservice:

Alle nuværende udbud af GF1 inden for Kontor, handel og forretningsservice genansøges, og derudover er der ikke ansøgt om yderligere udbud. Det er vurderingen, at der generelt er tale om en god tilgængelighed til dette hovedområde i Syddanmark, dog med undtagelse af følgende kommuner: Nordfyn, Faaborg-Midtfyn, Kerteminde (foruden Fanø, Langeland og Ærø). Her har de unge i store dele af kommunerne mere end 60 minutters transporttid til nærmeste udbyder af Kontor, handel og forretningsservice.

Hovedområdet Fødevarer, jordbrug og oplevelser:

Alle nuværende udbud af GF1 inden for dette hovedområde genansøges, og derudover ansøges der som noget nyt om udbud i Fredericia (både EUC Lillebælt og IBC), hvilket således forbedrer tilgængeligheden, hvis ansøgningerne imødekommes. Ydermere ansøger IBC om udbud i Aabenraa og Kolding, hvor hovedområdet dog allerede udbydes i forvejen. Selvom tilgængeligheden til Fødevarer, jordbrug og oplevelser dermed potentielt forbedres, så vil de unge i store dele af følgende kommuner dog fortsat have mere end 60 minutters transporttid til nærmeste udbud: Vejen, Varde, Assens, Nordfyn, Kerteminde og Nyborg (foruden Fanø, Langeland og Ærø).

Hovedområdet Teknologi, byggeri og transport:

Alle nuværende udbud af GF1 inden for hovedområdet Teknologi, byggeri og transport genansøges. Dertil kommer et ansøgt udbud i Glamsbjerg (Handelsgymnasiet Vestfyn). Dette mulige udbud er interessant, fordi der er tale om et samarbejde mellem Handelsgymnasiet Vestfyn i Glamsbjerg, Syddansk Erhvervsskole i Odense og EUC Lillebælt i Fredericia. Det nye GF1 forløb vil være målrettet elever, der vil uddanne sig til bl.a. smede og elektrikere, og Handelsgymnasiet Vestfyn oplyser, at der forventeligt vil indgå besøg og praktik på lokale virksomheder som en del af undervisningen. Et nyt udbud af GF1 inden for Teknologi, byggeri og transport vil således forbedre tilgængeligheden til dette hovedområde på Fyn. Ikke desto mindre vil der fortsat være unge i store dele af følgende kommuner, som har mere end 60 minutter til nærmeste udbud: Vejen, Varde, Nordfyn, Kerteminde og Nyborg (foruden Fanø, Langeland og Ærø).

Det ansøgte GF1 udbud set i lyset af rekrutteringsgrundlag og efterspørgsel

Som det fremgår af ovenstående, så vil der, selv med det ansøgte udbud, også pr. 1. august 2017 være en begrænset tilgængelighed til et eller flere af erhvervsuddannelsernes fire hovedområder i store dele af følgende kommuner: Varde, Vejen, Assens, Nordfyn, Faaborg-Midtfyn, Nyborg, Kerteminde, Fanø, Langeland og Ærø. Dette skal imidlertid ses i lyset af demografien (både nuværende status og udvikling de kommende år), den lokale erhvervsstruktur og den forventede fremtidige efterspørgsel efter faglært arbejdskraft. Hvad demografien angår, så er der et middel/stort elevgrundlag i hhv. Varde, Vejen, Assens og Faaborg-Midtfyn. Frem mod 2020 forventes dette at være nogenlunde

konstant i Vejen, mens der ses en svagt faldende tendens i Assens og Faaborg-Midtfyn. På Nordfyn og i Nyborg er elevgrundlaget forholdsvis lavt og forventes uændret frem mod 2020. Endelig er der et meget lavt elevgrundlag i Kerteminde, samt på øerne Fanø, Langeland og Ærø, og dette forventes at forblive meget lavt frem mod 2020. Den forventede fremtidige efterspørgsel efter faglært arbejdskraft forventes denne at stige med 24.000 personer i Syddanmark fra 2013 til 2025, jf. regionens egne beregninger.

Vurdering af ansøgningerne til GF2

På tværs af alle udbydere af erhvervsuddannelser i Syddanmark, ansøges der samlet set om godkendelse til udbud af 80 forskellige GF2-retninger ud af de i alt 105 mulige GF2-retninger.

Det nuværende udbud i Syddanmark tæller 77 GF2-retninger, så det ansøgte GF2 udbud i Syddanmark omfatter således 3 helt nye GF2-retninger. Det drejer sig om GF2 til receptionistuddannelsen (ansøgt af IBC), GF2 til lufthavnsuddannelsen (ansøgt af EUC Lillebælt), samt GF2 til maritime håndværksfag (ansøgt af Svendborg Erhvervsskole).

Antallet af forskellige GF2-retninger i det ansøgte udbud overstiger det nuværende udbud for hvert af de fire områder i regionen (Fyn, Sydvestjylland, Sydøstjylland og Trekantområdet), hvilket i lyset af tilgængelighed, rekruttering og efterspørgsel vurderes positivt.

Som hovedregel er der kun én udbyder af en given GF2-retning inden for samme by. På baggrund af de indkomne ansøgninger, kan der imidlertid oplistes 6 GF2-retninger, som søges udbudt af to forskellige institutioner i samme by. I det nuværende udbud finder den situation kun sted 2 gange, og noget kunne derfor tyde på et potentielt set større omfang af konkurrence i det ansøgte udbud. Det gælder i særlig grad GF2 til den pædagogiske assistentuddannelse, som nu søges udbudt af to forskellige institutioner i 4 byer.

En konkurrencesituation med flere udbydere af samme GF2 retning inden for samme by kan potentielt set betyde, at der ikke er tilstrækkeligt elevgrundlag for at udbyde og opretholde det pågældende GF2. Vi har derfor kontaktet de involverede institutioner for at spørge ind til, hvorvidt der er indgået aftaler eller er overvejelser om samarbejde mellem udbyderne.

Afslutning

På den baggrund kan regionsrådet støtte, at uddannelsesinstitutionernes ansøgninger til GF1 godkendes, og at uddannelsesinstitutionernes ansøgninger til GF2 godkendes (regionsrådets indstilling til ministeriet indsættes her), dog således at [x].

Regionsrådet ser frem til det fortsatte samarbejde på erhvervsuddannelsesområdet, herunder at der i det videre forløb tages højde for de regionale forskelligheder, og at der lægges vægt på, at EUD-udbuddet bidrager til vækst i hele Danmark.

Med venlig hilsen

Stephanie Lose
Regionsrådsformand Region Syddanmark